

Príloha č. 1

SLOVNÍK POJMOV A ZOZNAM SKRATIEK

*Koncepcia uplatnenia SMART princípov v rozvoji verejných politík / služieb
Košického samosprávneho kraja*

INTELIGENTNÝ A LEPŠÍ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

04/2023

Slovník pojmov

Pojem	Vysvetlenie
Big Data (Veľké dáta)	<p>Obrovské množstvo dát rôzneho typu získaných s vysokou rýchlosťou z vysokého počtu rôznych typov zdrojov.</p> <p>Big Data sa vyznačujú nasledovnými charakteristikami:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Veľký či rastúci objem; ● Rôznorodosť; ● Rýchlosť ich rastu (aktualizácia) ● Hodnovernosť, ● Zdroje sú predovšetkým ostatné subjekty, ktoré dáta bezplatne či úplne poskytujú. <p>Veľké množstvo získaných dát umožňuje sledovať trendy vývoja, a to s pomerne vysokou presnosťou.</p>
Cestovný ruch	<p>Cestovný ruch je medzinárodne definovaný ako činnosť osôb cestujúcich do miest a bývajúcich v miestach mimo svoje obvyklé prostredie podobu kratšiu ako jeden ucelený rok, za účelom trávenia voľného času, obchodom a za inými účelmi, ktoré sa nevzťahujú sa k činnosti, za ktorú sú z navštíveného miesta odmeňované.</p> <p>Cestovný ruch sa skladá z environmentálneho, socio-ekonomického a kultúrneho piliera. Cestovný ruch je taktiež socio-ekonomické odvetvie, ktoré môže mať v určitých oblastiach zásadný význam pre miestnu ekonomiku.</p>
Dopravná infraštruktúra	<p>Podľa zákona 200/2022 dopravné vybavenie územia sú najmä pozemné komunikácie, cyklistické komunikácie, železničná infraštruktúra, koľajové dráhy, trolejbusové dráhy a lanové dráhy, infraštruktúra civilného letectva, prístavy a vodné cesty a prepojovacie body medzi sieťami rôznych druhov dopravy a ich súčastí.</p> <p>Pre účely SMART koncepcie: dopravné vybavenie územia - pozemné komunikácie, cyklistické komunikácie, železničná infraštruktúra a prepojovacie body medzi sieťami rôznych druhov dopravy a ich súčastí, ohraničené podľa kompetencií kraja v oblasti pozemných komunikácií (cesty II. a III. triedy), cestnej dopravy (pravidelná prímestská autobusová doprava), kompetencie v oblasti dráh (mestské - električkové a trolejbusové, železničná regionálna doprava) a letecká doprava.</p>
Ekonomika kraja	<p>Ekonomika kraja je zhrnutie hospodárenia určitého subjektu, v našom prípade krajského úradu. Nejedná sa teda o ekonomiku regiónu, ale samotnej inštitúcie.</p>

Pojem	Vysvetlenie
Energetika	Pre účely koncepcie SMART sa pod energetikou rozumie energetika v rámci inštitúcie: SMART príležitosti na zlepšenie procesu dekarbonizácie, zníženie nákladov úradu na energie.
Finančný plán	Nástroj, ktorý je určený k odhadnutiu budúcich výdavkov a prípadných príjmov subjektu v konkrétnej oblasti (napr. celkový rozpočet krajského úradu), odvetvie či projektové riadenie aktivít. V prípade koncepcie SMART sa jedná o integrálnu súčasť plánovania všetkých aktivít.
Internet of Things (IoT)	Označenie pre sieť fyzických zariadení, vozidiel, domácich spotrebičov a ďalších zariadení, ktoré sú vybavené elektronikou, softwarom, senzory, pohyblivými časťami a sieťovou konektivitou, ktorá umožňuje týmto zariadeniam sa prepojiť a vymieňať si dáta.
Koncepcia / KUSKSK 2020+	Dlhodobý súbor opatrení na dosiahnutie cieľov v oblasti rozvoja KSK s významným uplatnením prvkov konceptu SMART.
Kritická infraštruktúra	<p>V Koncepcii kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsobe jej ochrany a obrany je kritická infraštruktúra definovaná ako tá časť národnej infraštruktúry (vybrané organizácie a inštitúcie, objekty, systavy, zariadenia, služby a systémy), ktorej zničenie alebo znefunkčnenie v dôsledku pôsobenia rizikového faktora spôsobí ohrozenie alebo narušenie politického a hospodárskeho chodu štátu alebo ohrozenie života a zdravia obyvateľstva, pričom je potrebné zdôrazniť, že jednou z hlavných úloh bezpečnostnej politiky Slovenskej republiky je nepretržité hodnotenie rizík a ohrození, zameraných predovšetkým na hrozbu terorizmu, tak na národnej, ako aj na medzinárodnej úrovni, kde analýza rizík je nevyhnutným predpokladom práve k pochopeniu ohrození v čoraz globálnejšom svete. Na základe Koncepcie kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsobe jej ochrany a obrany sa národný program zaoberá týmito najdôležitejšími sektormi kritickej infraštruktúry: 3.1. Voda 3.2. Potraviný 3.3. Zdravie 3.4. Energetika 3.5. Informačné a komunikačné technológie 3.6. Doprava 3.7. Verejný poriadok a vnútorná bezpečnosť 3.8. Priemysel 3.9. Finančný.</p> <p>Pre účely SMART koncepcie sa pod uvedeným pojmom rozumie sektor Informačné a komunikačné technológie. Kritická infraštruktúra elektronických komunikácií pozostáva z hmotných zariadení elektronických komunikácií a informačných technológií, sietí a majetku, ktoré, ak sú zničené alebo znefunkčnené, majú vážny dopad nielen na infraštruktúru elektronických komunikácií ako takú, ale aj na ostatnú kritickú</p>

Pojem	Vysvetlenie
	infraštruktúru štátu. Prevádzkovateľ je povinný ochraňovať prvok pred narušením alebo zničením. Podľa ustanovení zákona č. 45/2011 o kritickej infraštruktúre. Definícia bude doplnená, podľa jednotlivých prvkov.
Ľudské zdroje	<p>Ľudské zdroje predstavujú ľudský kapitál, pracovnú silu.</p> <p>Pre účely SMART koncepcie sú ľudské zdroje chápané z pohľadu pracovnej sily kraja, t.j. evidovaná miera nezamestnanosti.</p>
Občianska vybavenosť	<p>Z hľadiska SMART chápeme definíciu občianskej vybavenosti nasledovne:</p> <p>„Služby, poskytované štátnym, verejným, súkromným aj mimovládny sektorom. Do vybavenosti spadajú sektory sociálne zdravotné, školstvo, kultúra, rekreácia vrátane ubytovania a stravovania, predaj, a pod.“</p> <p>Cieľom SMART je definovať možnosti efektívneho využívania kapacít (odborných, ľudských, finančných) tak, aby dochádzalo k ich synergiám.</p> <p>V praxi je SMART prístup k občianskej vybavenosti treba riešiť v každom odvetví zvlášť. SMART riešenie z hľadiska občianskej vybavenosti nie je (napr.) správa a energetická náročnosť školských stavieb, ale aká je kapacita jednotlivých škôl a či sa prispôsobuje veľkosti ročníkov a potrebám trhu dostatočne flexibilne. Rovnako nie je napr. pri zdravotníctve SMART problematikou stav nemocníc, ordinácií a lekární, ale to, či zdravotná starostlivosť je kapacitne a geograficky dostatočná z hľadiska potrieb regiónu. A či sa štruktúra zariadenia a ich kapacita dostatočne prispôsobuje zmenám v rozložení obyvateľstva a tak aj dostupnosti služieb.</p>
Odvetvová analýza	Analýza konkrétneho odvetvia vrátane hlavných tendencií vývoja.
Podnikateľské prostredie	<p>Podnikateľské prostredie predstavuje ako súbor síl, faktorov a vplyvov, ktoré majú moc ovplyvniť podnikateľský subjekt, jeho aktivity a úspech na trhu. Podnikateľské prostredie ovplyvňuje podnikateľské subjekty medzi sebou, ale vo všeobecnosti je zásadne tvorené legislatívnym rámcom štátu a ďalšími pravidlami a nástrojmi, ktoré môžu byť ako pozitívne (napr. dotácie), tak aj negatívne (dane, pokuty). Systém a fungovanie podnikateľského prostredia teda významne ovplyvňuje štát a verejná správa.</p> <p>Pre účely SMART koncepcie je podnikateľské prostredie chápané v širšom rozsahu a zahŕňa pohľad na celkovú štruktúru hospodárskych odvetví v kraji, postavenie malých a stredných</p>

Pojem	Vysvetlenie
	podnikov a inovačný potenciál kraja.
Projektový zámer (Pilotný projektový zámer)	Zámer, resp. projektový návrh, ktorý zodpovedá rozvojovým potrebám a možnostiam regiónu s predpokladom vysokej pridanej hodnoty, minimálne v nasledovnom rozsahu: <ul style="list-style-type: none"> • Názov projektového zámeru, resp. návrhu; • Nadväznosť na verejnú politiku/službu; • Predpokladaný rozsah aktivít; • Predpokladaný zdroj financovania; • Predpokladaná hodnota projektového zámeru v EUR; • Predpokladaný harmonogram vrátane plnej funkčnosti výstupov projektu.
Regionálna politika	Koordinovaný súbor činností a postupov, ktoré prispievajú k hospodárskemu rozvoju, sociálnemu rozvoju a územnému rozvoju regiónu
Regionálny rozvoj	Súbor sociálnych, hospodárskych, kultúrnych a environmentálnych procesov a vzťahov, ktoré prebiehajú v regióne a ktoré prispievajú k zvyšovaniu jeho konkurencieschopnosti, trvalému hospodárskemu rozvoju, sociálnemu rozvoju a územnému rozvoju a k vyrovnávaniu hospodárskych rozdielov a sociálnych rozdielov medzi jednotlivými oblasťami
SMART princípy	Uplatnenie riešení, služieb a technológií v rámci tvorby alebo aktualizácie strategických dokumentov regiónu, ktoré sú založené na technologických a sociálnych inováciách za účelom zlepšenia kvality života občanov v regióne, zvýšenia atraktívnosti regiónu, ako aj napĺňania potrieb podnikateľov.
SMART región	Región, ktorý funguje efektívne a udržateľne, efektívne využívajúci a zhodnocujúci všetky svoje zdroje (prírodné, finančné, ľudské, technologické, kreatívne, kultúrne), ako i potenciál pre spoluprácu a deľbu práce
Strategická mapa	Prehľad východiskových koncepčných a strategických dokumentov a ich vzájomná previazanosť
Strategická priorita	Rámcové pomenovanie hlavných rozvojových potrieb a výziev z územia
SWOT analýza	Analýza vnútorných silných a slabých stránok odvetví v regióne v súvislosti s vonkajšími príležitosťami a hrozbami v danom odvetví.
Technická infraštruktúra	Podľa zákona 200/2022 technické vybavenie územia, sú najmä elektroenergetické rozvody a zariadenia, zariadenia na výrobu elektriny, elektrické rozvody, plynárenské rozvody a zariadenia, sústava tepelných rozvodov a zariadení, zariadenia na výrobu

Pojem	Vysvetlenie
	<p>tepla, verejné vodovody, vodárenské zdroje a objekty, verejné kanalizácie a čistiarne odpadových vôd, ostatné vodné stavby, elektronické komunikačné siete a zariadenia, produktovody, skládky odpadu a zariadenia na nakladanie s odpadmi, vodné stavby na ochranu pred povodňami, závlahové zariadenia a odvodňovacie zariadenia, zariadenia vo verejných prístavoch ohraničených územnými obvodymi prístavov, zariadenia civilnej ochrany, zdroje a rozvody vody na účely hasenia požiarov.</p> <p>Pre účely SMART koncepcie KSK to sú: verejné vodovody, vodárenské zdroje a objekty, verejné kanalizácie a čistiarne odpadových vôd, elektronické komunikačné systémy, a systémy na ochranu pred povodňami.</p>
Územné plánovanie	<p>Územným plánovaním je súbor činností, ktorými sa určuje a reguluje priestorové usporiadanie územia, funkčné využívanie územia a zabezpečuje sa udržateľný územný rozvoj za podmienok dodržania ochrany životného prostredia, ochrany prírody a krajiny, ochrany historického a kultúrneho dedičstva a ochrany verejného zdravia, obrany štátu, bezpečnosti štátu, hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, sociálnej súdržnosti a územnej súdržnosti (podľa zákona č. 200/2022 Z.z., účinný od 04/2024)</p>
Verejná politika	<p>Zámerné aktivity a rozhodnutia vlády, resp. samosprávnych orgánov, ktoré majú vplyv na život spoločnosti v danom regióne.</p>
Verejná služba	<p>Služba vo verejnom záujme, ktorú poskytuje alebo objednáva a financuje zložka verejnej správy (napr. samosprávny kraj).</p> <p>Pre účely koncepcie SMART sú pod týmto pojmom rozpracované: zdravotníctvo, sociálne služby a dopravná mobilita.</p>
Vidiek a poľnohospodárstvo	<p>Vidiek je priestor mimo mestského osídlenia, ktorý je charakterizovaný nižšou hustotou zaľudnenia a tradičným zameraním na poľnohospodárstvo a lesníctvo.</p> <p>Poľnohospodárstvo je produkčnou aktivitou v krajinnom priestore v predovšetkým v oblasti produkcie potravín a iných produktov. Môže zahŕňať aj iné aktivity, ako napríklad lesníctvo, akvakultúru (produkcia rýb) a pod.</p>
Výskum a vývoj	<p>Systematická tvorivá práca smerujúca k rozšíreniu stavu poznania, vrátane poznatkov o človeku, kultúre a spoločnosti, a jeho použitie s cieľom nájsť nové možnosti využitia týchto poznatkov.</p>

Pojem	Vysvetlenie
	Pre účely SMART koncepcie je VaV rozpracovaný z pohľadu inštitucionálneho zabezpečenia a jeho inovačného potenciálu pre rozvoj kraja.
Vzdelávanie	<p>Proces získavania vedomostí vo forme poznatkov i určitých schopností a zručností, spojených s úsilím o integráciu do dané kultúry a spoločnosti a o aktívny prínos k ich rozvoju.</p> <p>Pre účely SMART stratégie sa vzdelávanie definuje ako systém vzdelávania v priamej i nepriamej kompetencii krajského úradu, a to na úrovniach základnej, stredoškolskej a vysokoškolskej.</p>
Zainteresované strany	<p>Osoby alebo skupiny, ktoré majú na danom zámere záujem, resp. môžu ním byť ovplyvnené.</p> <p>V prípade SMART koncepcie ide o zástupcov Úradu Košického samosprávneho kraja a zástupcov Rady partnerstva Košického samosprávneho kraja, zástupcov organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja, prípadne zástupcov spolupracujúcich organizácií.</p>
Zoznam projektových zámerov/návrhov	<p>Predbežné projektové zámery vyplývajúce z predošlých analýz, ako aj záverov z PHSR KSK 2022+ bez ohľadu na zdroj financovania.</p> <p>Rozsah uvedených informácií jednotlivých zámerov je závislý od ich disponibility v čase prípravy Koncepcie.</p>
Životné prostredie	<p>Životným prostredím je všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov vrátane človeka a je predpokladom ich ďalšieho vývoja. Jeho zložkami sú najmä ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy (zákon o ŽP č. 17/1991 Zb.).</p> <p>Pre účely SMART koncepcie boli vybrané zložky ŽP a to voda, ovzdušie, klimatická zmena, odpadové hospodárstvo a ochrana prírody a krajiny, biodiverzita.</p>

Zoznam skratiek

Skratka	Vysvetlenie
ARR	Agentúra na podporu regionálneho rozvoja Košice, n.o.
CMS	Centrálne miesto služieb – jedná sa o súbor technických a programových prostriedkov, prostredníctvom ktorého sú poskytované alebo využívané služby informačných systémov verejnej správy
CRZ	Centrálny register zmlúv
CuRI	Catching-up Regions Initiative
ČOV	Čistička odpadových vôd
DSS	Domov sociálnych služieb
DMS	Document Management System Systém obehu dokumentov
EIA	Environmental Impact Assessment Posudzovanie vplyvov na životné prostredie
EIS	European Innovation Scoreboard
FO	Fyzická osoba
GIS	Geoinformačný systém
IAD	Individuálna automobilová doprava
ICKK	Inovačné centrum Košického kraja
IDAP	Interakčno-dátovo-analytická platforma
IDS	Integrovaný dopravný systém
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IoT	Internet vecí (z ang. Internet of Things) - technológie vo verejnom priestore, označenie pre prepojenie zariadení/objektov/ludí s internetom
KE	Košice
KPI	Kľúčové ukazovatele výkonnosti
KROVaP	Krajská rada pre odborné vzdelávanie a prípravu
KRPM	Koncepciu rozvoja práce s mládežou na území Košického samosprávneho kraja na roky 2021 – 2025 (2030)
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska
KUSKSK 2020+	Koncepcia uplatnenia SMART politik v rozvoji Košického samosprávneho kraja 2020+
KSK	Košický samosprávny kraj
MAS	Miestna akčná skupina
MHD	Mestská hromadná doprava
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
MK SR	Ministerstvo kultúry SR
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MPV	Majetkoprávne vysporiadanie
MSP	Malé a stredné podniky

Skratka	Vysvetlenie
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR
NFV	Neformálne vzdelávanie
NKÚ	Národný kontrolný úrad
NP	Národný park
NRO	Najmenej rozvinuté okresy
NUS	Nízkouhlíková stratégia organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja, 2021
OCR	Organizácie cestovného ruchu
OP EVS	Operačný program Efektívna verejná správa
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PHSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022 (platný do roku 2023)
PHSR KSK 2016+	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022 (platný do roku 2023)
PHSR KSK 2022+	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)
PM	Projektový manažér
PO	Právnická osoba
POK	Plán obnovy krajiny
PPP	Verejno-súkromné partnerstvo
PSK	Prešovský samosprávny kraj
PUM	Plán udržateľnej mobility Košického samosprávneho kraja, 2020
RIS	Regionálna inovačná stratégia
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
RSVaV	Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v KSK na roky 2021 – 2025
RÚVZ	Regionálny úrad verejného zdravotníctva
SC KSK	Správa ciest KSK
SMART	Sustainability, Mobility, Affordability, Resilience and Technology
SPI	Social Progress Index – Index sociálneho pokroku
SEA	Strategic Environmental Assessment Posudzovanie vplyvy strategických dokumentov na životné prostredie
SŠ	Stredná škola
SWOT	Strenghts, Weaknesses, Opportunities, Threats
ŠC	Špecifický cieľ
ŠÚKL	Štátny ústav pre kontrolu liečiv
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ÚDZS	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou
ÚKSK	Úrad KSK
ÚPD	Územnoplánovacia dokumentácia
ÚPN	Územný plán
ÚPP	Územnoplánovacie podklady

Skratka	Vysvetlenie
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
UVP	Univerzitný vedecký park
VaV	Výskum a vývoj
VN	Vodná nádrž
VO	Verejné obstarávanie
VÚC	Vyšší územný celok
VÚMOP	Výzkumný ústav melioráci a ochrany pôdy
VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
VZPS	Výberové zisťovanie pracovných síl
ZaD	Zmeny a doplnky
ZŠ	Základná škola
ZVO	Zelené verejné obstarávanie
ŽP	Životné prostredie